c) Komise pro propachtování zabraného majetku pozemkového (§ 5 vlád. nař. č. 74/1923 Sb.) má býti vyslechnuta před tím, než státní úřad pozemkový (po případě jeho obvodová úřadovna) určí osobu pachtýřovu a podmínky pachtovní v těch případech, kde vlastník zabraného majetku pozemkového nedohodne se do stanovené lhůty o propachtování zabrané půdy se žádným ze tří uchazečů, jež mu státní úřad pozemkový označí.

d) Místní výbory pro provádění přídělu zabrané půdy (§ 28 zák. č. 81/1920 Sb., čl. I vlád. nař. č. 225/1921 Sb.). Jejich úkolem je podporovati státní pozemkový úřad resp. jeho obvodové úřadovny svou poradní činností při pokusech o docílení smírné dohody o žádostech za příděl půdy. Tyto místní výbory slouží zároveň k tomu, aby svou poradní a pomocnou činností umožňovaly dohodu s místními činiteli o programu a postupu prací souvisejících s přídělem zabrané půdy.

13. V oboru Státního úřadu statistického: Obchodní rada cenová (§§ 34 až 41 vlád. nař. č. 328/1922 Sb.) funguje jako p. s. pro otázky, související se statistikou zahraničního obchodu.

14. V oboru zemské samosprávy: Sem patří částečně též Zemské rady živnostenské v Čechách, na Moravě a na Slovensku, jež fungují jako p. s-y pro státní správu i samosprávu. Podobnou funkci měly též Poradní sbory pro správu udržovacích fondů zřízených podle melioračni novely z r. 1920. Dále možno uvésti tyto p. s-y:

a) Poradní sbor při zemském úvěrním fondu ku podpoře malovýrobců zemědělských v Čechách (§§ 13 až 16 stanov fondu ve vyhlášce česk. místodrž. č. 75/1898 čes. z. z.), který je poradním orgánem správy zmíněného fondu.

b) Poradní sbor při zemském úvěrním fondu ku podpoře malých živnostníků v Čechách (§§ 13 až 16 stanov fondu ve vyhlášce česk. místodrž. č. 75/1898 čes. z. z.) má pak působnost obdobnou.

c) Zemská rada železniční v Čechách (usnesení sněmovní z 11. II. 1895),

d) Zemská rada železniční na Moravě (§ 11 zák. č. 54/1895 mor. z. z.), a

e) Zemská rada železniční ve Slezsku (§ 11 zák. č. 45/1895 slez. z. z.) fungovaly jako p. s-y při zakládání lokálních drah.

15. V oboru samosprávy obecní možno uvésti na př. Památkový sbor hlavního města Prahy, do něhož část členů volí městská rada, část pak vysílají odborné korporace.

Literatura.

O p-ch s-ech jedná se v omezeném rozsahu v jednotlivých všeobecných dílech o právu správním, a to zpravidla v souvislosti s pojednáním o organisaci úřadů a orgánů státní správy. (Srov. zejména Pražák: „Rakouské právo správní"). Ze samostatných pojednání je možno uvésti hlavně Layerův článek „Beiräte" v Mischler-Ulbrichově „Österreichisches Staatswörterbuch" a Zahnův článek „Verwaltungsbeiräte" ve „Wörterbuch des deutschen Staats- und Verwaltungsrechts" (Stengel-Fleischmann, vyd. 2.).

Josef Hoffmann.

Porodní asistentky

viz Zdravotnický personál.

Porodnice

viz Nemocnice a jiné ústavy léčebné a humanitní.

Poroty.

I. Původ porot. II. Důvody pro poroty a proti nim. III. Obor působnosti porot. IV. Výběr porotců.

I. Původ porot. Svým původem sahají p. do dob přímé účasti lidu při výkonu spravedlnosti. Tato účast však časem zanikla jednak utužováním moci zeměpanské, jednak vytvářením se stavu učených soudců, jednak s obojím souvisejícím zatlačením domácího práva recepcí práva římského a tím zanikly i místní zárodky instituce porot. Jedině v Anglii instituce se vyvíjela a zachovala dodnes s mnohými svými původními rysy a to jak v řízení civilním, tak trestním. V řízení trestním se dokonce uplatňují dvě p. Velká či obžalovací p-a (grand jury), třiadvacetičlenná, jež se usnáší o přípustnosti obžaloby a malá či rozsuzující p-a (petty jury), jejíž (jednomyslný) výrok odsuzující je základem rozsudku.

Na pevnině evropské, kde podobné právní instituce, z jakých v Anglii se vyvinuly p. (soudy dozorné — Sendgerichte, spolupřísežníci — Eideshelfer) zanikly, vznikly p. napodobením vzoru anglického. Jmenovitě Montesquieu, po něm pak celá literatura zabývající se otázkou poměru občana ke státu v duchu osvícenském, viděla v anglické porotě vzor instituce, jež chrání občanské svobody proti libovůli